



Galerija je odprta od ponedeljka do petka od 9. do 19. ure in ob sobotah od 9. do 12. ure.
Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, Tumov drevored 6, 5220 Tolmin, tel.: 05 381 15 26, www.tol.sik.si

KNJIŽNICA
TOLMIN
KOSMAČA



<http://egonbajt.com/>



Egon Bajt ONKRAJ TRENUTKA

Vljudno vabljeni na
odprtje fotografske
razstave Egon Bajta.

O njegovem delu bo
spregovorila umetnostna
zgodovinarica Nataša
Kovšca, zapeli bodo
člani Vokalne skupine
Snežet.

Knjižnica Tolmin,
četrtek, 23. marca 2017,
ob 19h.

Razstava bo na ogled do
15. 5. 2017.

ONKRAJ TRENUTKA

Fotografski opus Egon Bajta vključuje širok razpon motivov, ki se razteza od režiranih portretnih študij človeka in živali do ženskega akta in upodobitev krajine. Kljub motivni raznolikosti in različnim formalnim prijemom, med katerimi zasledimo tudi manipulativne postopke, pa je v avtorjevih ciklih mogoče zaznati skupni imenovalec, ki se kaže predvsem v subjektivnem fotografskem pristopu. Njegova dela namreč niso hipni posnetki, vzeti iz utripajočega vsakdanjega življenja, ampak so rezultat premišljenega izbora motivov in dognanega kadriranja. Slednje velja tudi za vedute morskih krajin in jezerskih obrežij iz cikla *Onkraj trenutka (2011–2017)*, ki so nastale z uporabo dolgega osvetlitvenega časa, s katerim avtor preoblikuje povsem običajne krajinske izseke v poetične podobe, prežete z nenavadno, skoraj mistično svetlobo.

Iz serije analognih in digitalnih fotografij, posnetih v blede jutranji in večerni svetlobi, lahko razberemo, da je v fokusu Bajtovih razmišljanj prikazovanje kontrasta med vodo in sledovi človekove prisotnosti: mostovi, betonskimi pomoli in lesenimi konstrukcijami. V tehničnem smislu pa posveča največjo pozornost določitvi optimalnega časa ekspozicije, ki transformira gibljivo vodno površino v neizrazito grafično podlago, na kateri so reducirane tudi sence in svetlobni odsevi. Avtor seveda doseže takšen učinek le v primerih, ko je gladina vode mirna ali rahlo vzvalovana, medtem ko daje valovito morje na fotografijah videz nekakšne meglice, ki lebdi nad vodo in je še posebej izrazita na bližnjih posnetkih. Kajti penasti oblaki – ki jih prepoznamo kot statične podobe razburkanih valov – dobesedno požirajo betonske elemente.

Vizualno preoblikovane so tudi podobe arhitekturnih konstrukcij, za katere se zdi, da so prepojene s svetlobo, ki mehča zidane strukture. Betonski kvadri, ki sestavljajo enega izmed pomolov, na primer dajejo vtis, kot da so brez teže in lebdi v vodi. Posnetki plavajočih objektov pa so, nasprotno, neostri ali celo povsem zabrisani.

Bajtove fotografske podobe torej niso le zamrznjeni trenutki, ampak utelešajo čas, ki ustvarja na posnetkih presenetljivo mirno, meditativno, brezčasno atmosfero, na kar namiguje že naslov cikla *Onkraj trenutka*. Globoka tišina je pravzaprav v popolnem nasprotju s kaotično vsakdanjostjo in jo lahko razumemo kot avtorjevo stanje duha. V podobe namreč projicira tudi svoje lastne vtise, videnja, občutja in razmišljanja o odnosu med naravo in kulturo, ki pa ga ne obravnava kritično. Res je sicer, da so predmeti v neobljudenem, izpraznjenem prostoru precej bolj izraziti, vendar ne kovinski detajli niti železobetonske konstrukcije v krajini ne delujejo moteče, ampak prav nasprotno. Fotografije preveva neopisljiva spokojnost, ki poudarja sožitje naravne in kulturne krajine. A ne le to, v takšnem vzdušju je bolj izpostavljena tudi kompozicijska zasnova fotografij, ki jasno kaže, da motivi pritegnejo avtorja predvsem zaradi tektonike in jasnih geometrijskih linij grajenih konstrukcij. Po drugi strani pa vizualizira tudi strukturne učinke naravnih elementov, zlasti peščenih nabrežij, na katerih voda ustvarja atraktivne abstraktne vzorce.

Dela iz pričujoče serije razkrivajo, da Egon Bajt pojmuje fotografijo kot medij, s katerim lahko modificira resničnost. Fotografije, ki so plod dolgotrajnega proučevanja svetlobe in eksperimentiranja s fotografskim medijem, namreč prikazujejo več, kot zmorejo videti naše oči. Minimalistične podobe so seveda refleksija avtorjevega videnja sveta. Hkrati pa prostorska praznina, ki prevladuje na posnetkih, dopušča tudi gledalcu, da jih dopolni s svojo vsebino.

Nataša Kovšca

